

بررسی و تدوین تاریخ «جامع دندان پزشکی ایران»

مجری: دکتر اسمعیل یزدی

گروه: علوم دندان پزشکی

سال شروع: ۱۳۸۵

سال پایان: ۱۳۸۹

چکیده

مقدمه

نظر به اهمیت جمع‌آوری و تدوین تاریخ دندان پزشکی ایران و با توجه به پیشینه علمی غنی کشور در کلیه رشته‌های پزشکی و با توجه به این موضوع که هیچ‌یک از مطالعات انجام‌شده تاکنون به‌صورت جامع و کامل به این مهم نپرداخته‌اند، طرح تدوین تاریخ جامع دندان پزشکی ایران در اجرا شد.

روش‌شناسی

ابتدا بررسی و جمع‌آوری اسناد، مدارک و منابع موردنیاز انجام شد و از هر قسمت فیش‌برداری صورت گرفت. بررسی دوران معاصر با مطالعه اسناد و مدارک موجود در یک‌صد سال گذشته آغاز شد و سرفصل‌ها و عناوین مهم مشخص شد و بر این اساس فیش‌های لازم تهیه شد. با در نظر گرفتن اهمیت تاریخی دوره اسلامی و شکوفایی علمی در این دوره، مجریان طرح درصدد بررسی هرچه جامع‌تر منابع موجود برآمدند و بر این اساس مطالعه از سه اثر عمده قانون ابن سینا، الحاوی ذکریای رازی و ذخیره خوارزمشاهی آغاز شد. به دلیل پراکندگی متون باقیمانده از دوران پیش از اسلام و تعداد اندک منابع قابل‌دسترس، مطالعه این دوره مستلزم صرف وقت و دقت فراوان بود.

یافته‌ها

این طرح در دو دفتر (دو جلد) و سه قسمت تاریخ دندان پزشکی قبل از اسلام، دوره اسلامی (تا آغاز سده سیزدهم هـ. ق.) و دوره معاصر (از سده سیزدهم هـ. ق. و تأسیس دارالفنون) تدوین شده است. دفتر نخست (جلد اول) آن شامل پیش از اسلام و دوره اسلامی است و دفتر دوم (جلد دوم) آن شامل دوره معاصر است. در این دو دفتر سعی شده است کلیه نکات تاریخی و مراحل دگرگونی و رشد این رشته از پزشکی تا حد امکان و دسترسی به اسناد و مدارک، بیان شده و زوایای پوشیده و جامانده تاریخ دندان پزشکی کشورمان نمایان و بازگو شود. آنچه در این مجموعه تدوین و ارائه شده است، نگرش دوباره به دندان پزشکی گذشته ایران به‌مثابه رویکردهای تاریخی و بیان ابعاد و روش‌های مرسوم در زمینه درمان و دانش دندان پزشکی روزگاران موردنظر خود است.

بحث و نتیجه‌گیری

در این مجموعه تلاش بر آن بوده است که سطح دانش و نیز روش‌های درمان‌ها پزشکی (که دندان پزشکی نیز جزئی از آن است) موردبررسی و کاوش قرار داده شود تا جایی که شاید بتواند دست‌مایه‌ای برای برداشتی واقع‌گرایانه از آنچه بوده و شده و نیز مدخلی برای آشنایی علاقه‌مندان با رویکردهای دانش پزشکی

(دندان‌پزشکی) و عملکرد دانشمندان صاحب‌نام روزگاران گذشته برای پژوهشگران نسل جوان و سؤالات ناظر بر «طب و دندان‌پزشکی سنتی» کشورمان باشد.

کلیدواژه: تاریخ دندان‌پزشکی، قبل از اسلام، دوره اسلامی، دوره معاصر، پزشکی.